EGUNA
JEL

"Gudari" aldizkingi baŕia, datoŕen larunbatez agertuko da.

Lgo. urtia ‖ 53'gn. zenbakija ‖ Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn. ‖ Bilbao'n 1937'gn. epaila 3'gna. eguaztena ‖ 15 eunen

Zer egin nai dabe italiaŕak?

Atzo, paxistar batzaŕean, guda tresna ta beŕogetamabost urterarteko gustiak gudarako gertu ta erabilteko lege-gaya erabagi eben.-Lan bakoen alde.-Sena'ko ur-gorak nagitu. Veracruz'go auzia amaitu.-Beste izpaŕak.

MADRID'EN omenezko astea

Barcelona.—Atzo asi eben Madrid'en omenezko astea. Aste ori Madrid'ko gudarien eta gudalburuen kemena goraltzeko asi dabe.

Trivoli antzerkian egin zan jairik edaŕmetariko bat.

Dirutza aundiak batu dabez.

Liburu baŕi bat

Garate'taŕ Justa osalari ta euzkeltzale jakintsuak liburu baŕi bat egin dau.

Garate jauna ezagun-ezaguna da gure eŕian orañarte egin dituzan idazlakaitik, eta oraingo onek bere ezaupidea ugarituko dautso.

Txalo ugari merezi dauz jaun onek euzko-jakintzearen alde dagiazan lanakaitik.

Oraingo oneri "La época de Pablo Astarloa y Juan Antonio Mogel" izenpurua imini dautso eta euzkeltzale bi oŕeitzaz diardu.

Zorionik beroenak Garate jaunari ta liburu ori ainbat ugarien zabaldu dagiala opa dautsagu.

Loretxoa

A.'TAŔ P. ANDEREÑOARI.

Juan dan udaizkeneko
Iluntze batean,
Lore bat arki nuan
Bide basterean.

Udaran jaiotako
Loretxo liraña
Apaña zera margoz
Gozua usaña.

Oi neretzat baziña
Loretxo kutuna!
Zu izango ziñake
Nere zoriona.

Bañan ez... neretzako
Etxera jaio zu;
"Gotzon" bateri itza
Emana bait-dezu.

Gotzon! ¿Nora juan aiz
Bakaŕik utzita
Euretzat autu uan
Loretxo polita?

Ator len-bait-len eta
Loretxo au zaindu
Lore-lapuŕen batek
Ez dezan lapuŕtu.

Mugaŕte'taŕ Joseba.

Alemanak eta italiaŕak
Mac Namara ingeles gudalburuak diñona
Ezin dira konpondu

Madrid.—Ingalandaŕ Mac Namara kapitana izan da Madrid'en. Onek paxisten luŕtara ibilera bat egin dau, eta bere ereitxijak agertuaz, idazlan eta azalpen sakonak agertu dau. Mac Namara India'n sei urtian egon da agintari lez, eta kapitan jakintsutzat aŕtuta dago. Au dala ta bere azalpenak gaŕantzi aundia dauke. Diño alemanak eta italiaŕak ez dirala konpondu-ten. Alemanak iŕi egiten ei dautse italiaŕei, "Makaŕonis" deitzuten ei-dautse. Italiaŕak aro agertuten ei dira, Abisinia'ko luŕaldiak eskuratu dabezala-ta.

Ostera alemanen agintariak gogoŕ ekiten ei dautse eta baita agertu euran guda riak askotaz obeak dirala, Mussolini'ren gudariak baño. Alkondara baltzan agintariak diñue euren gudariak obak dirala. Eta birondatez diarduela. Ostera alemanak nai ta naiez ekaŕitakuak dirala. Bien aŕtian alde aundia dago. Batzuk euran asmuaŕen gogozko jokatuten dira. Besteak naita naiez. Diñoanez edestiak ezin aztu ixango dau, Gobernuaren onduan gudatuten diran gudarien maitasuna. Onek kementsu jokatuten ei-dira, euren izkilua eskuetatik itxi barik. Onek edestiko gauzarik goralgaŕiena egin ei-dabe. Lenengo egunetan ezetariko ikaskixun barik, eta zortzi la gunentzako izkilu bategaz, ain gudarozte aundiari agiñak erakutsi izan eutsezalako.

"Gudari"

LARUNBATEZ AGERTUKO DA
ALDIZKINGI BIURTUTA

Gogoratzen zara irakuŕle, "Gudari", eritxon asteroko bulaŕtsu arekin? Betiko il ete zan oldoztu izango zendun orain ezkero ezta?

Ba okeŕ ibili zara irakuŕle, "Gudari" datoŕen larunbatez urtengo da baŕiz txaldera, eta jai eguneko jantzita urten be. Aldizkingi edo "rebista" biurtu ta urtengo da. ¡Eta zelako aldizkingia! ¡Ikusgaŕia irakuŕle, ikusgaŕia! ¡Zoragaŕizko argazkiz ornidua. Idazlan labuŕ eta mamintsuz betia. Orain aŕtekorik edo ŕena.

¡Gertau irakuŕle "Gudari" erosteko! ¡Erosi "Gudari"! ¡Zabaldu "Gudari"!

¡¡Auŕera "Gudari"!!

EKAITZALE INGLATEŔA ALDEAN

Londres. — Aizete izugaŕiak sortu dira Britaniaŕ ugartietan. Escocia'n egundoko eduŕak egin ditu, eta aspaldiotan ez lango eduŕtzak dagoz.

Irlanda'ko itxasoan eguraldia oso txaŕa da, eta ontziak ozta-ozta dabiltz ibili.

¡LANBAKOEN ¡ALDE

Londres. — Lanik eza atonduteko, eŕki batzuetan zertzuk lan egin agertu ditu Gobernuak Ingi Zuria deritzan idaztian.

Ola ta pabrikak etxesariz eraendu eta laguntzeko eskubidea emon yake eŕki batzuetako arduradunei. Eŕenta zergak bost ustez ordainduko ditue.

Baltzu bakoitzaren domuko eunekeo 25 bildu leike auskrisiño bidez, ala Gobernuak ortarako izentau lituan bi miloe libratikoak. Arduradunak. 11 miloe giñoko aŕtuemon balioaz lanian asi dira.

Geŕako sugai edo munizioak egiteko ola baŕiak lan ugari sortuko dabe. Gales'ko egoaldean eta Escocia'n sugai ola oŕeitan miloe batzuk eralgiko dira.

Egazkin olaetan bakaŕik 1.500.000 libra esterlina sautuko dirala adirazi dabe.

BEŔOGETAMABOST URTERAŔ TEKUAK!

Londres.—Italiaŕ paxistak batzaŕ nagusian jaŕaitu dabe. Gauŕ aŕtu daben erabagi gaŕantzi andikua da.

Guda tresna eta beŕogetamabost urteraŕteko gustiak gudarako gertu ta erabiltia erabagi dabe.

Erabagi ori iñok min emongo ete dautsen bilduŕez aŕtutakua ei da.

Mussolini izan zan batzaŕ buru.

AUZIA AMAITU

Mexico.—Veracruz estaduko eleizak eregiteak sortu dauan auzia, berenez burutu ei-da ta azalez, be, laster erabagiko ei da.

ATSEDEN-BILA VAN ZEELAND GOBERNU BURUA

Bruselas.—Ondo dakienak aitzen emon dabenez Van Zeeland atseden egiten Prantzia'ratu da, baiña Paris'en ez da geratu. Amabost egunen buruan, Paris'eratuko ei -da ta Prantzia'ko politika zuzendariekin baŕiketaldia orduantxe egingo ei dau.

AŔIZKURIK EZ EI DAGO

Paris.—Sena'ko ujoldeak ez geitu ta ez gitxitu ez ei-dira egin egunotan eta oŕetan aituak diranak diñoenez, gañezkarik ez ei dabe egingo.

AUSTRIA'N EŔEGERIK IZATERIK EZ DAU NAI MUSSOLINI'K AUSAGO

Berlin.—Austria'ko eŕege jarteaien auŕka "Giornale d'Italia"'k argitaldu dauan idazlani buruz Der Angriff idazleak Habsburgotaŕen autuoi amaitu ta erabagi zala diño. "Giornale"'n idazlan oŕek Mussolini'ren asmuak darakusguz—diño Der Angriff'ek—eta Mussolini'ren auŕerako jokerea lateŕi aŕteko arazuetan.

ZER GALDUAK GALTZERIK NAI EZ

Londres.—Burgos'ko "Gobernua"'ri Ingelateŕa'k saleroskeia - ordezkaririk bialdu dautsona guzuŕa da. España'n Ingelateŕa'k daukazan zer galduak galtzerik ez dau nai. Ingelateŕa'ren zer-galduok Jerez ardauak, igaliak eta piritak doguz.

DARDANELOS-ZEAŔ RUSIAŔ GUDONTZIAK

Ankora. — Dardanelos-zeaŕ gudontziak igaroko dirala aitzen emon dautso Rusia'k Turkia'ko Gobernua'ri.

Rusiaŕ gudontziak duazana oraintxe lenengoz aitzen emon da. España'ko goraberak dirala-ta, paxista lateŕien gudontziak España'ko asaldarien gudontziei laguntzen dautselako -edo ei datoz rusiaŕ gudontziok.

HINDEMBURG'EN GUDARI LAGUNTZALEA IL DA

Gleeweth. — Azkenengo egunetako guda-ekiñaldi baten il da tanke-aurkako gudari-talde baten buru zan Hindemburg'en gudari-laguntzalea Madrid'en.

ALKAŔ AŔTU EZIN

Londres.—Italiaŕen eta abisiniaŕen aŕtean buŕukak egon ei-dira Jibutti'n, pantzetaŕen mende dagon Somalia'ko uribu ruan.

Lana Zuzendaritza Nagusia

Bere lanetarako bein-beingoz edo erabat langileak aŕtu beaŕean arkitzen diran Euzkadi'ko nagusi eta Bazkunei dijoakie oar au. Jakin bezate, Langiliei Lana opatzeko Idazkolak bakaŕik eman ditzaketela langileak. Euzkadi'ko Lana Auŕebegiramena-Eramanekaŕi Burukideak igazko arazoaren 3'gaŕenez eta lotazilaren 24'gaŕenez eman zituan Erabakiak dioten lez osatuta ari diran Idazkolak alegia. Ortaz, orain arte jardun izan diran mueta guzitako Idazkola Lan-Opalari guziak, eginkizunik gabekotzat jo bitez. Baita zer-nolak eraginda, Igitutako Gintzen Sailean eratu izan zana ere.

Agindu onen austeak, alpeŕik esango dute ezjakitea dala-ta agindua ausi dutela. Ala ere, gogoŕ zigortuak izango dira.

Bilbao, 1937'gn. otsailak 27. — Lana Zuzendari Nagusia, Santines'daŕ Mikel.

AVILA'KO guda oñetan

Madrid.—Avila'ko guda-oiñetan auŕera duaz eŕi-aldezleak eta uste-gabe kilometro batzuk sail kendu dautsez paxistei ta orain paxistok gudari talde aundiak eruan dabez guda-oin oŕeitara ta orain auŕera egitea sail da.

LORKA INGURUAN
Egazkin bat luŕeratu
ARERIUEN EGAZKIN BATEN LUŔERATZEA

Andujar.—Lorca inguruan goizaldean paxisten egazkin bat luŕeratu da. Espiei inguruetan guda-oiñak eta basteŕak ikusten ziñarduan.

Bulzkiña aberiatu yakoen eta egazkiñoi luŕeratu zanean gudari-agintari bi ta palankista bi espe aŕtu ebezan.

Gudari-agintariok Rafael Bernabeu ta Guillermo Vellaveche dira ta paxisten agintaritza nagusiarentzako izpaŕekin uazan.

Gudean asi zanean batoi osagile ikaslea zan eta gudarostean saŕtu zan.

Areriuok dabezan asmuak darakusguez oŕei aŕtu yakoezan agiri batzuk.

Eŕi-artean
Inglateŕa'ren guda-izkillu-geitzeak konkortuta laga dauz
Inglateŕa, itxasoen jaube, goyen jaube egin guraz

Lateŕiak egunean baiño egunean nastuago yakuz Londres'ko politiko aituak diñoenez. Bost urteren buruan guda-izkilu-geitzen, luŕeko, itxasoko ta egazkinlari gudaroste ornitzen mile miloi libra esterlina eralgiko dauz Inglateŕa'k.

Dirutza oŕez gaiñera Neville Chamberlain'ek aldundiratu daben lege-asmoan eskatzen diran Inglateŕa'ko buru zaintzerako laureun miloi libra esterlina doguz eŕi zainketarako geitu dabezan gudari ta guda-galen eusteko beaŕ diran beŕeun eta larogei miloi libra. Guzti oŕeik lengo dirutzaren -gain

Len aitatu doguzan mile miloi libra esterlinakaz gudea edo geŕea datorkenerako ta lan-sariak geitu-agiŕean be janariak eta lengaiak ekaŕi ta gordeko dauz.

Diru-eralgite ori dala ta Inglateŕa'n zizak geitu beaŕa izango dabe, len, be, naiko astunak dabezanaren.

Oraingo diru-arazo eralkundeak eta Inglateŕa'ko irabazpideak zizok jaso -aŕen, be, zizoi erantzuteko moduan daukaz inglateŕaŕok. Oŕaitiño gauzak garestitzen, asi dira ta diruak Diru-etxetatik ataraten, be bai.

Londondaŕ batzuei baiña gudarik ez dagonarte guda-izkilu-geitzen zoŕak egitea txarto deritxoe.

Orain-arte itxasoetako jaun eta jabe izan dau Inglateŕa auŕerantzean, be, jaun eta jabe izateko asmuetan dogu, munduan danik gudontzi talderik ugariena ta aundiena egingo dau: egazkiñetan, be, iñork baiño geiago egin nai dauz ta goiko jaun egiteko asmoz dogu ausago.

Europa'ko guda-zaletasuna baretzeko Inglateŕa'ren itxasoko, egazko ta luŕeko guda-tresnak geitzeko asmo-ekogia izan da kontian, eta Inglateŕa bietzetaragino guda-izkiluz ornidulo zana ikusi dabenean Europa'ko guda-gaŕa berez itzali da.

Gaur egunean, be, batzuk uste daben aul ez dogu Inglateŕa; ez dago Europa'ko ta Amerika'ko Lateŕi batzuk uste izan daben baizen ornitzeka guda-izkiluz.

Oraindiño baiña Inglateŕa'ren eskuarte zabaltze asmoak ez dira egi biurtu ta Inglateŕa'ren guda-izkilu geitze aundi ori gudea zer dan ez jakiteak eta erantzupen-nai ezak eragotzi izan dau apur bat.

Ingeles izpaŕingiak diñoena
Madrid'go suagak.-Ogetamasei gabetan suagatu dabe.-Alemani'ren izkiluak eta euretan eralgi dana.-Izkilu ugari bai, baña dirurik ez.-Beste izpaŕak.

MADRID'GO IZPAŔAK

Londres. — Madrid'en dauan izpaŕkariaren idazkia argitaldu dau "The Times" egunkariak, eta ilaren 10'gn. zenbakian azalpen oneik agertu ebazan.

Otsalaren 18'gn. idazten diardut Madrid uri onetan. Gabeko amaŕ ta erdietan egazkin-otsa izan da, eta eŕitaŕak esnatu ditu. Iru aldiz izan da oŕela.

Ostera bakoitzean amabi bonba jaurti ditue, eta batzuk uri laŕu jausi ziran aŕen, geyenak kanpoan egin ziran. Amabost bat lagun il zituen eta 40 zauritu.

Aldeztuteko ta zainduteko, argi makal bi eta egazkiñen aurkako suagakarien eta izkilazkaŕen eraso batzuk baño ez zituen izan erantzunez. Izkiŕak oso goi ega tu ziran.

Bost astetan bonbardeorik ez da izan eta jendea bilduŕari lotsa galduta egon da. Oŕegaitik bart, gudariak etxe batzuetako leioetarantz su egin eben, argiak itzali egiezan.

Uŕilaren 30'etik, 36 bidar izan dira gabeko egaketak.

Jarama'ko buŕukea nork irabazi oindiño ez da argitu. Valencia'rako bidea aŕtu nai daben paxista salai alde bietatik eraso eutsen eŕizaleak goizean goiz, eta bultzada ori gero ta auŕerago daroie, baratz eta astiro baña sendoro, ordea.

Madrid inguruko buŕukaldien ondorena luzaroan agertuko da ez lasteŕean.

ALEMANI'REN IZKILUAK

"Sunday Express"'ek, otsalaren 21'gn, artikulo bat dakaŕ Alemania'tzaz.

Guda izkiluak. Zertzelada osoz argitu iradan lau urtetan zenbat izan diran len engoz adirazi dabe.

Dirutza auxe baño ez: 2.500.000.000 libra esterlina. Urtero, batez beste. 625 miloe libra.

Ingelateŕa'k, ostera, 800 miloe libra.

Guda izkilu geitzerako egundo ez da iñun be, edu ori diru eralgi.

Alemandaŕ diru aŕtuemon batza batek emon dautse dirutza ori.

Diru-aŕtuemon-batza oŕetako buru Hjalmar Schacht dogu.

DIRURIK EZ

Idazlan ori onantxe burutzen dau idazleak. Alemania'k beste edozein Lateŕi'k baiño izkilu geiago dauka, baiña izkilutan eralgi dauan edu eralgi ostean janari ta beste gudako premiñetarako ez dauka eskuaŕterik. Alemania'k guda-labuŕean ondo jokatuko leuke baiña luzean ez.

Oŕa zer dala ta doguzan bak-baketan. 66 miloi gizaseme. Ingelateŕa'n baiña ez al dogu egundo be izango olako bakerik.

EZ ERITXON ONDO

Gudarosteari España'ko auzietan saŕtzea ez eritxon ondo ta, alemandaŕak auzi oŕetan lenengoz egazkiñekin, egazkin-zuzendari ta egazkin aurkako kañoiekin saŕtu ziran. Alemandaŕ egazkiñak, be, badabez euren akatsak. Egazkin baŕiak ondo gertetaka dagoz. Bulzkin batzuk beaŕ baizen indaŕtsuak ez dira.

Egazkin-zuzendari ikasitan baiño egazkiñetan geiago dauke.

IZKILODUNAK

Geroago gudarosteei buruz auxe diño. "Gudarosteari jaramon gitxi egiten dautse. Egazkin eta egazkinlariak dabez begiko. Batzuei jaramonik ez egitearen eta besteak begiko izatearen oñaŕi, bakaŕa politika-asmuetan dogu. Gudarostea bere buruaren jaube da ta nazitaŕen aurka, be, jokatu daike. Egazkin eta egazkinlariak baiña Goering gudalburuaren agindupean doguz ta nazional sozialistei laguntzeko beti gertu. Gudarik sortuko ba'litz Goering izango genduke agintari nagusi."